

Riksbankens roll i samhällekonomin och det ekonomiska läget

Mittuniversitetet, Campus Östersund
4 november 2014

Vice riksbankschef Martin Flodén

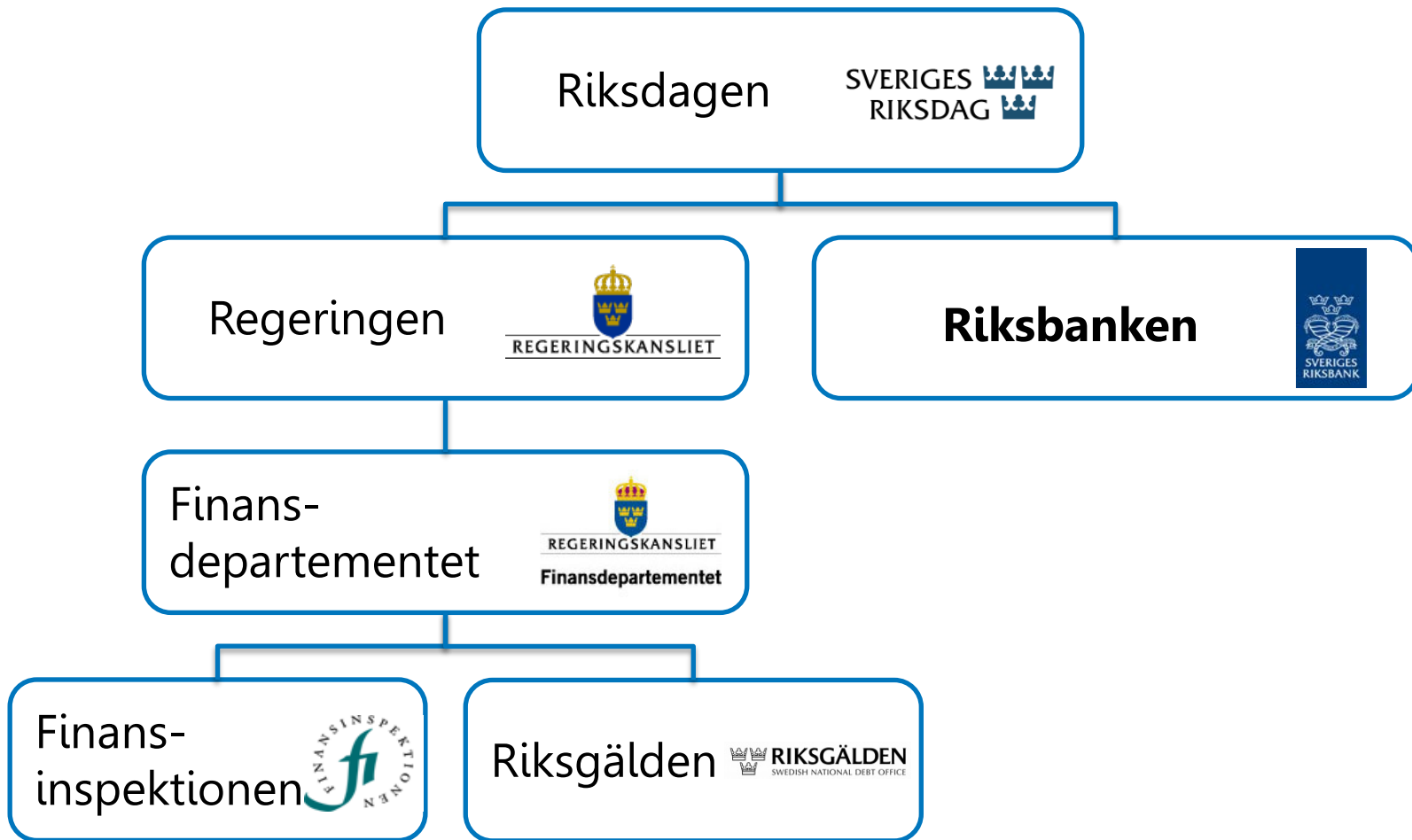
Översikt

- Om Riksbanken
 - Penningpolitiken
 - Finanskris och lågkonjunktur
 - Ekonomiska läget och senaste penningpolitiska beslutet
 - Finansiell stabilitet och makrotillsyn
-

Om Riksbanken

Myndighet under riksdagen

Riksbankens styrning

RIKSDAGEN

Riksdagen utser
elva ledamöter.

Riksbanksfullmäktige

Fullmäktige
utnämner
sex ledamöter.

Riksbankens direktion

Riksbankens direktion

Riksbankschef
Stefan Ingves

Förste vice riksbankschef
Kerstin af Jochnick

Vice riksbankschef
Per Jansson

Vice riksbankschef
Cecilia Skingsley

Vice riksbankschef
Martin Flodén

Riksbankens uppgifter

**Upprätthålla
ett fast
penningvärde**

**Främja ett
säkert och effektivt
betalningsväsende**

Penningpolitiken

Riksbanken bedriver *flexibel inflationsmålspolitik*

- Stabiliserar inflationen kring 2 procent *och ...*
- ... sysselsättning och tillväxt kring långsiktigt hållbara nivåer

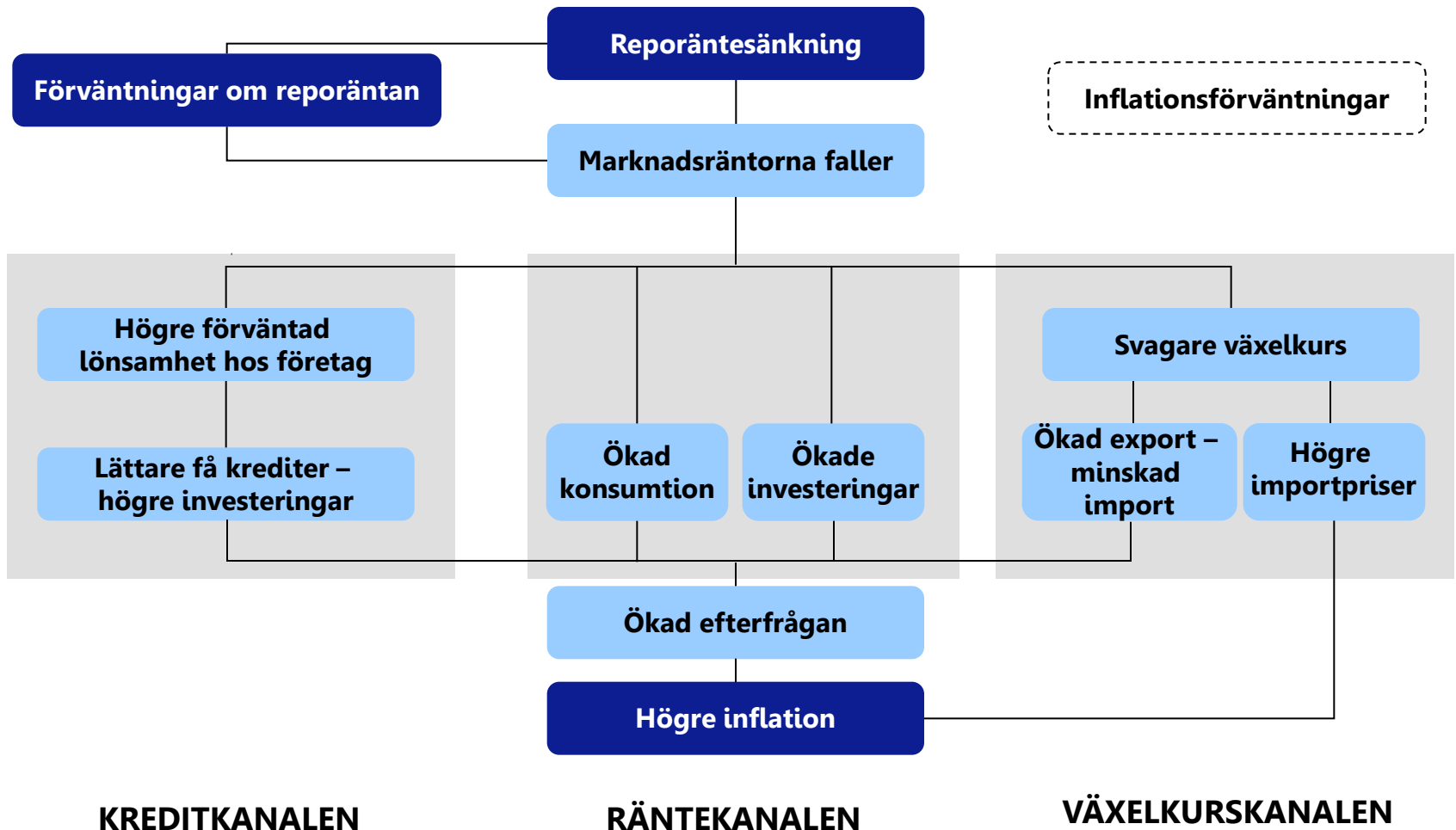
Eftersom penningpolitiken verkar med fördröjning handlar det i praktiken om *prognosstyrning*

Penningpolitikens medel

- Riksbanken bestämmer den ränta till vilken bankerna kan låna av eller placera i Riksbanken
 - **Reporänta** gäller för veckovisa transaktioner
 - Rän**tekorridorer** gäller för transaktioner över natten
 - Kommunikation
 - Publicerar prognos för reporäntan 3 år framåt
 - Protokoll
-

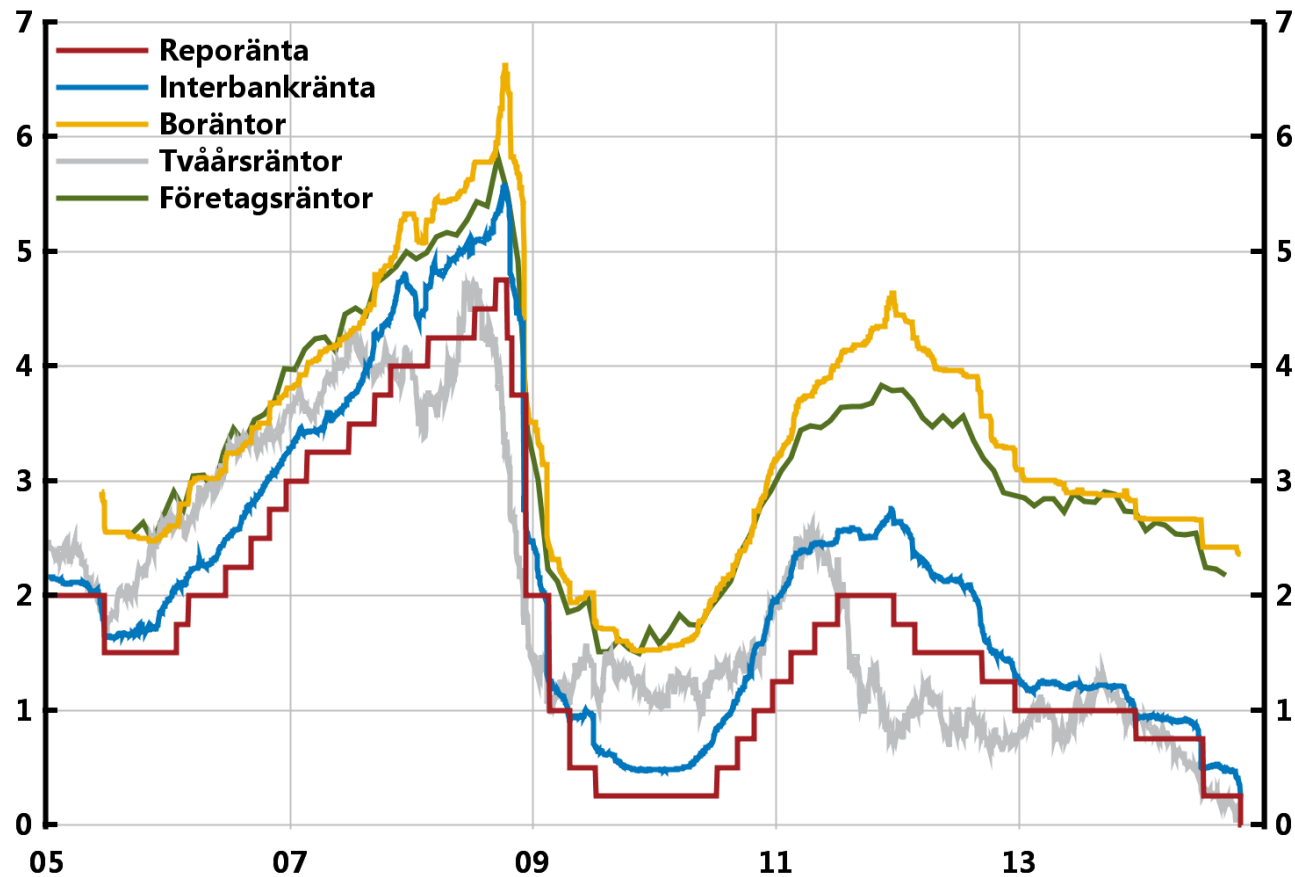
Hur påverkar verktygen inflationen?

- den penningpolitiska transmissionsmekanismen

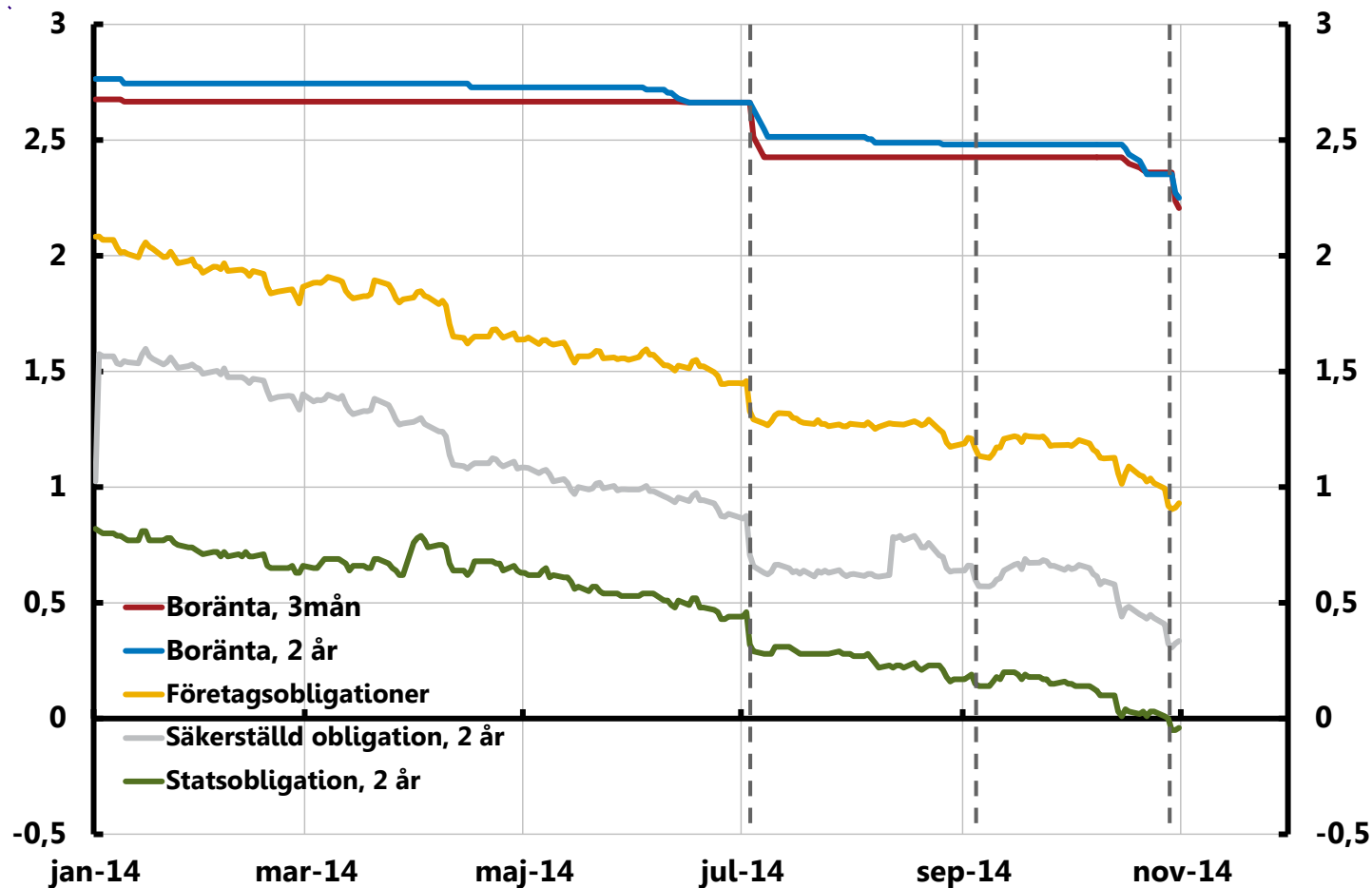
Reporäntan och räntebanan lägger grunden för andra räntor

Procent

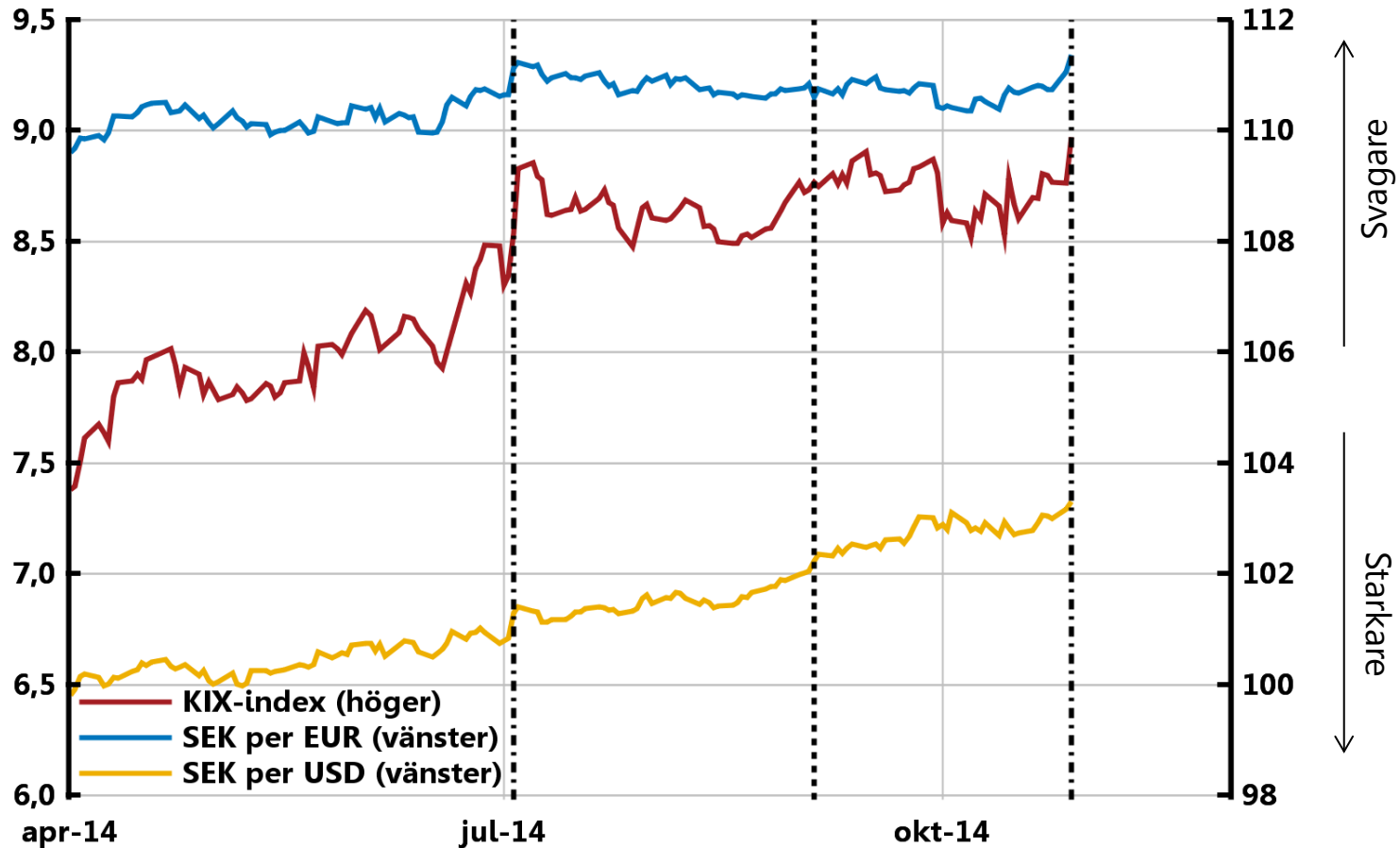
Reporäntan påverkar andra räntor ...

Procent

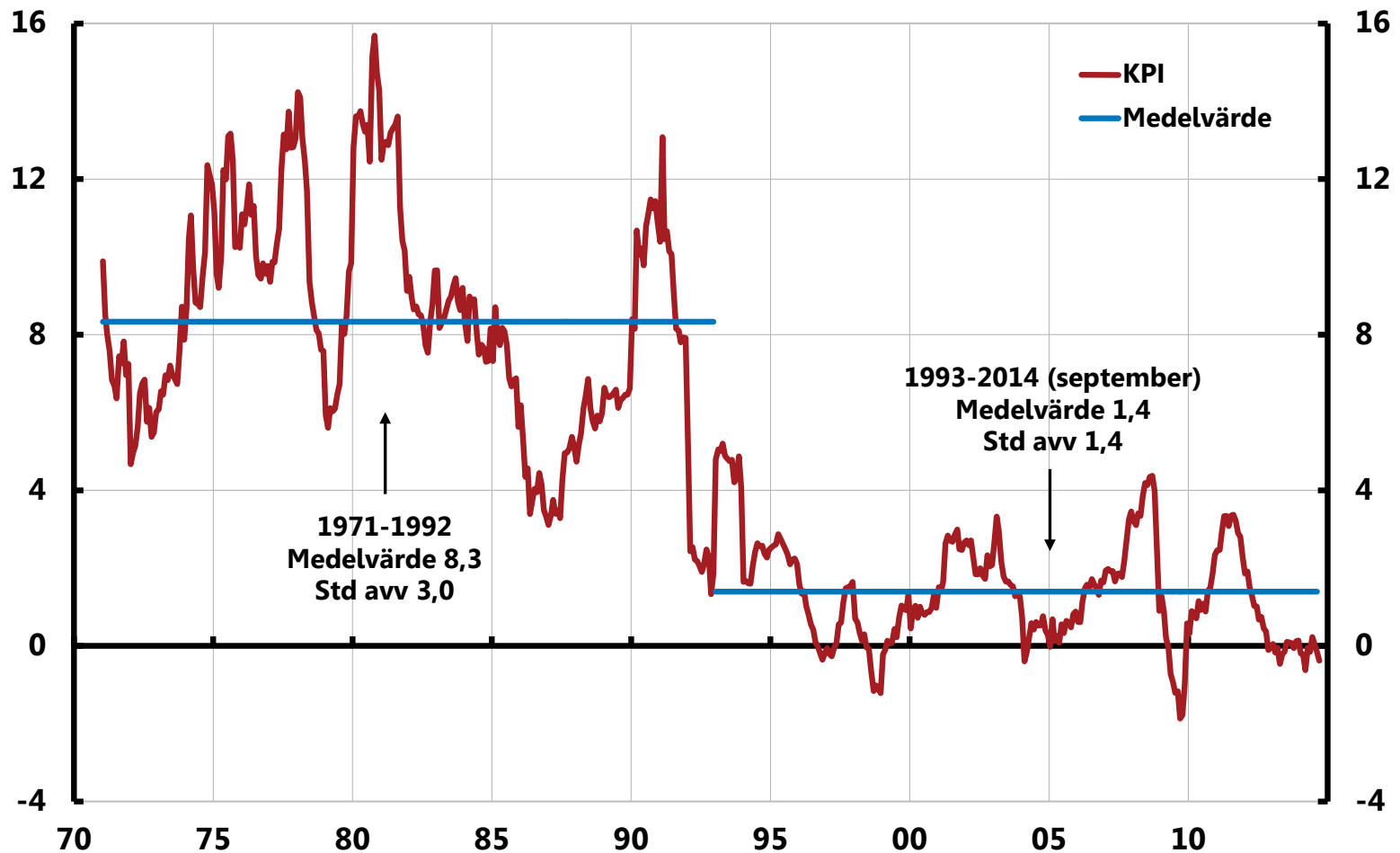
... och kronan

Kronor per utländsk valuta, Index 1992-11-18 = 100

Lägre inflation sedan inflationsmålet infördes

KPI, årlig procentuell förändring

Finanskris och
lågkonjunktur

De senaste åren har präglats av två stora problemområden...

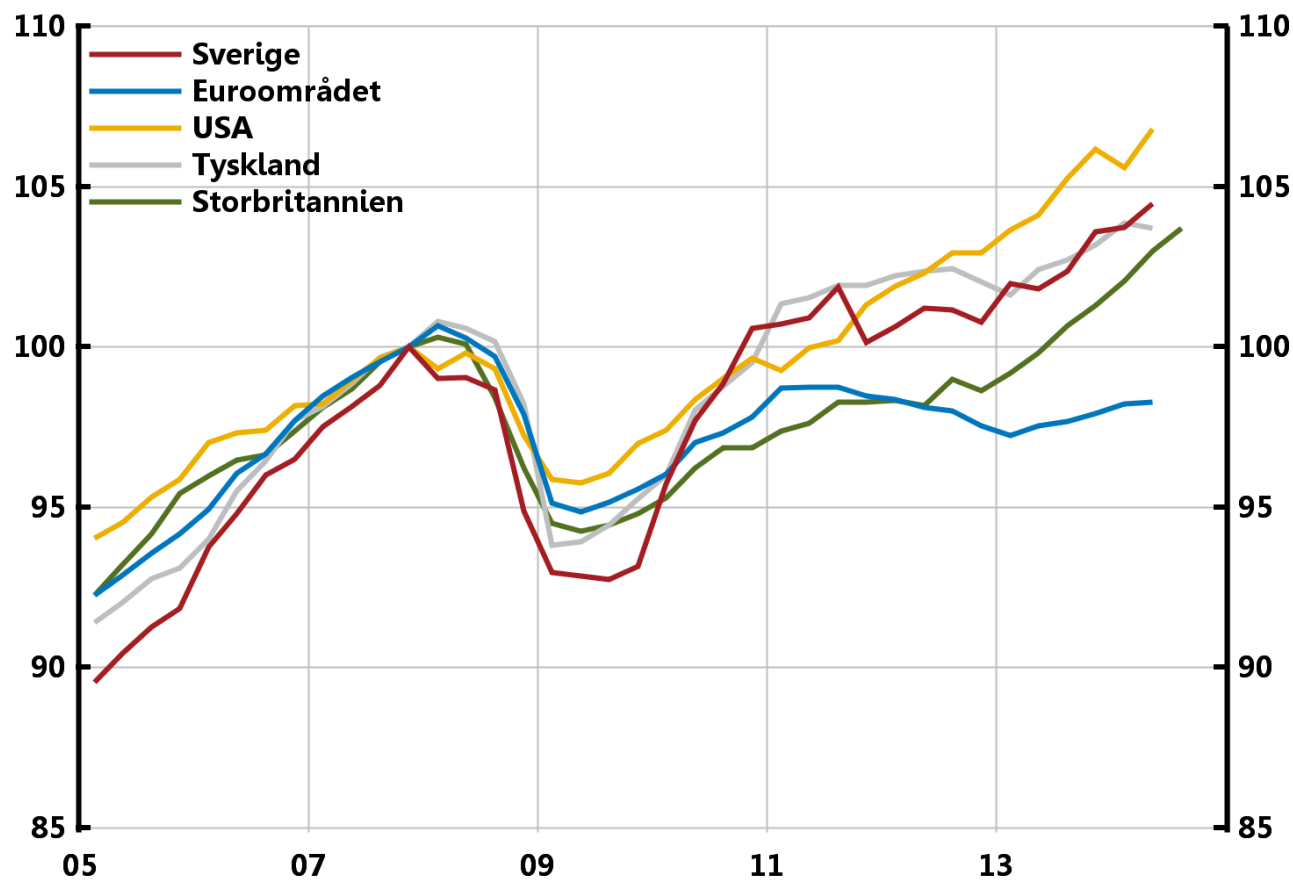

- Hantera svag realekonomisk utveckling och fallande inflation
- Hantera risker förknippade med stort finansiellt system med strukturella sårbarheter

Global finanskris ledde till "den stora recessionen"

Index, 2007 kv4 = 100

Den stora recessionen: policyreaktioner

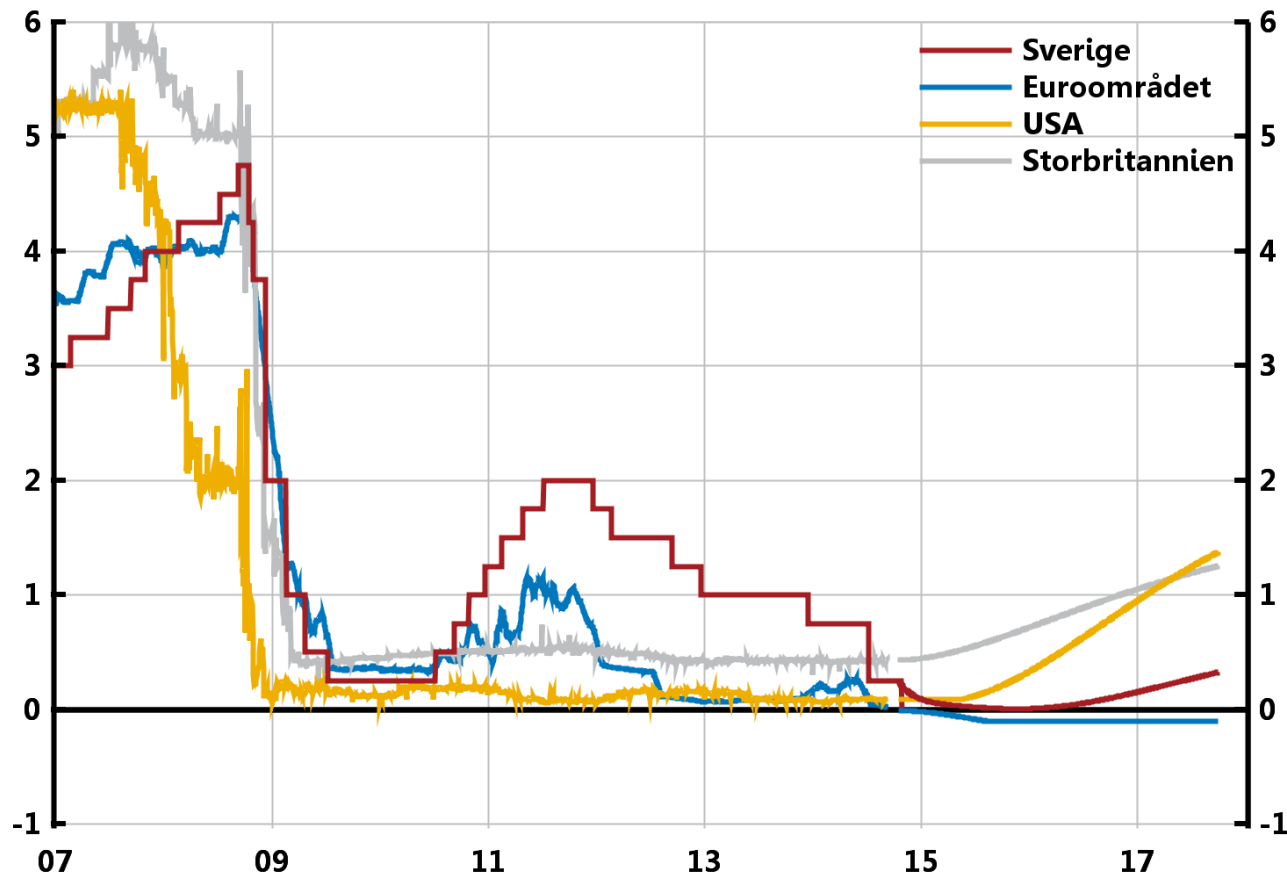
Finanspolitik

Penningpolitik

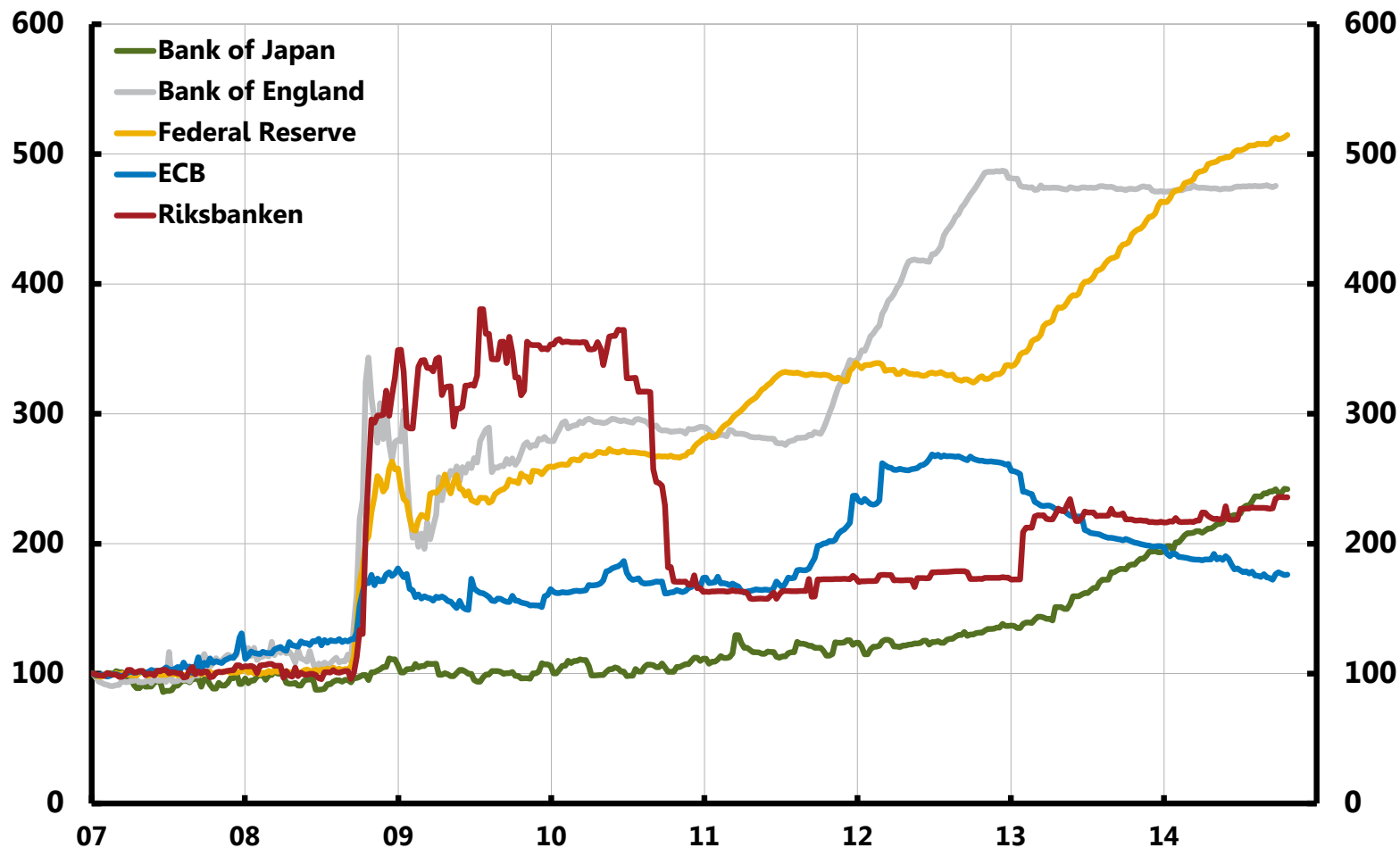
Styrräntor sänktes till sin nedre gräns...

Styrräntor, procent

...och kompletterades med okonventionella åtgärder

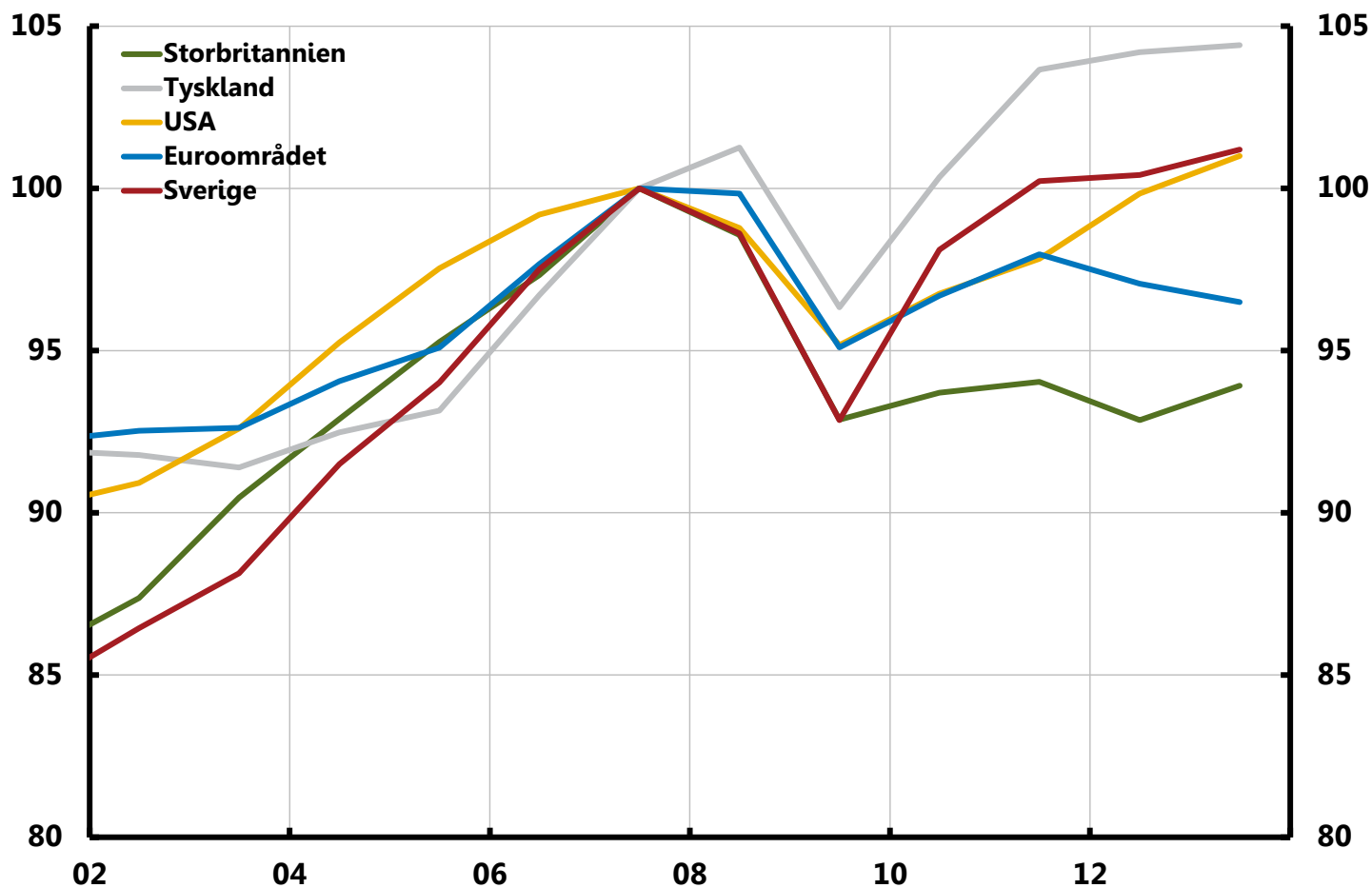
Centralbankernas balansomslutning, index, januari 2007 = 100

“Sämsta penningpolitiken i västvärlden”

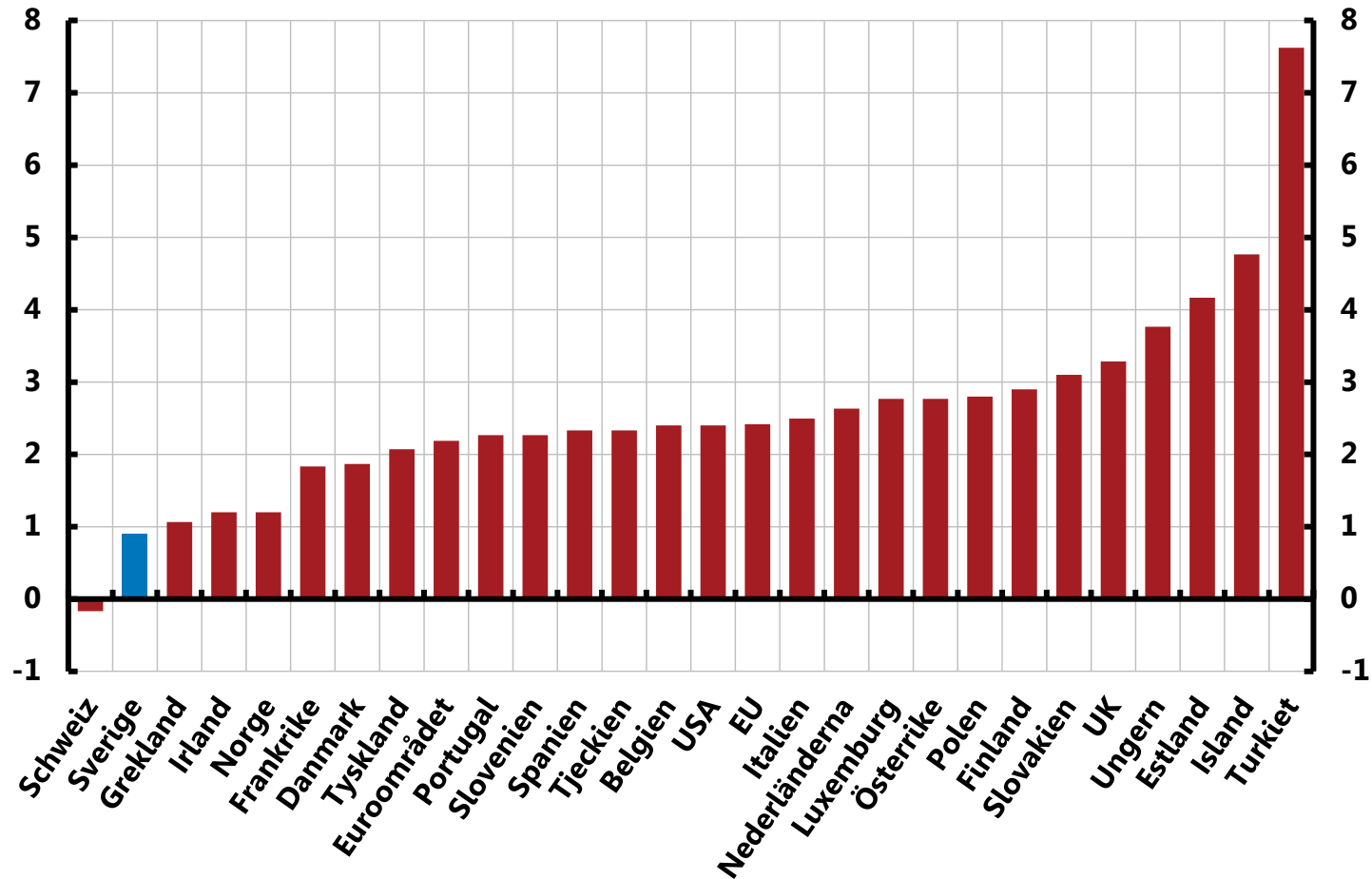
Paul Krugman på besök i Stockholm i januari 2014.

Sverige har återhämtat sig väl efter krisen ...

... men inflationen har blivit för låg

HIKP 2011-2013

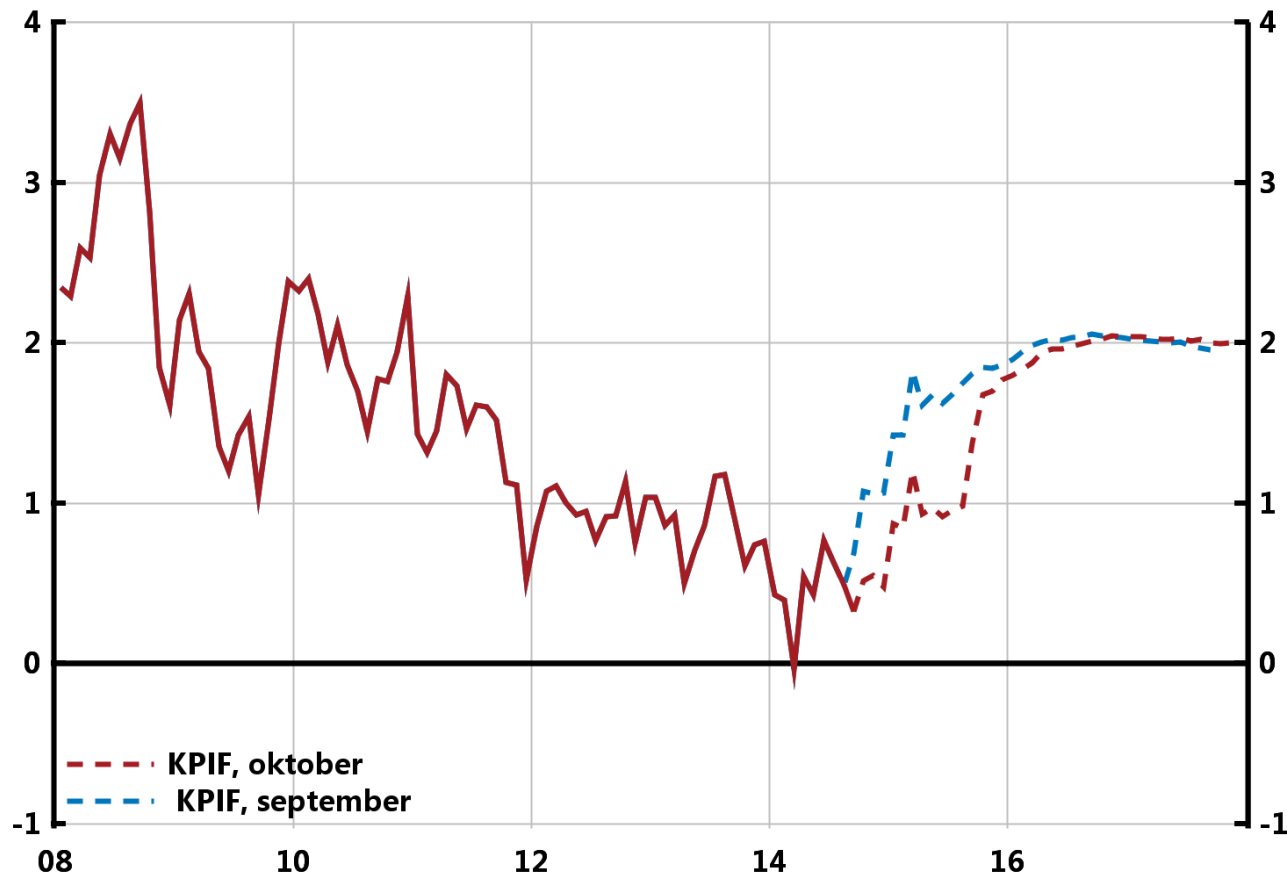
Ekonomiska läget och
det senaste
penningpolitiska
beslutet

Bättre konjunktur men för låg inflation

Nollränta till mitten av 2016

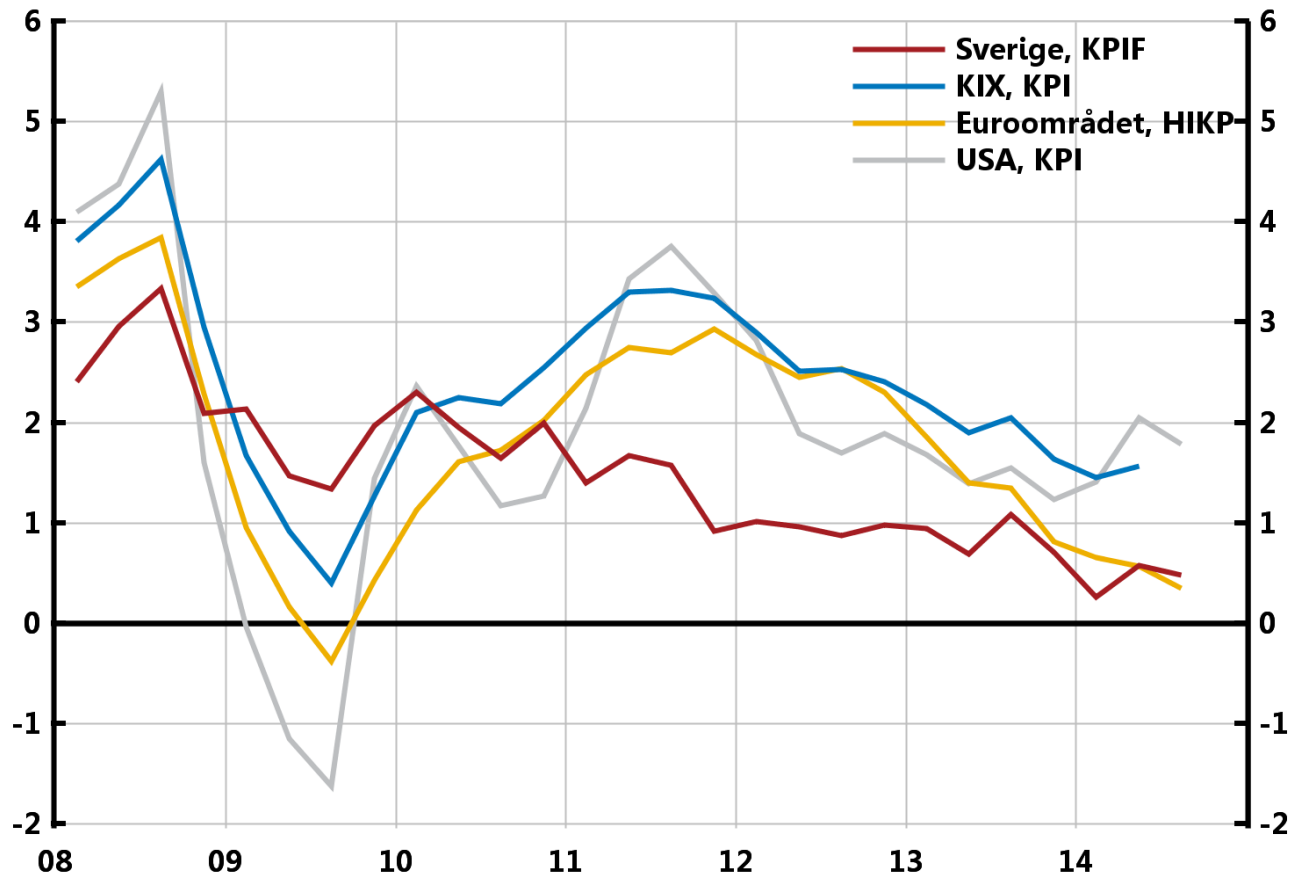
Låg inflation i Sverige

KPIF, årlig procentuell förändring

Nu låg inflation även i omvärlden

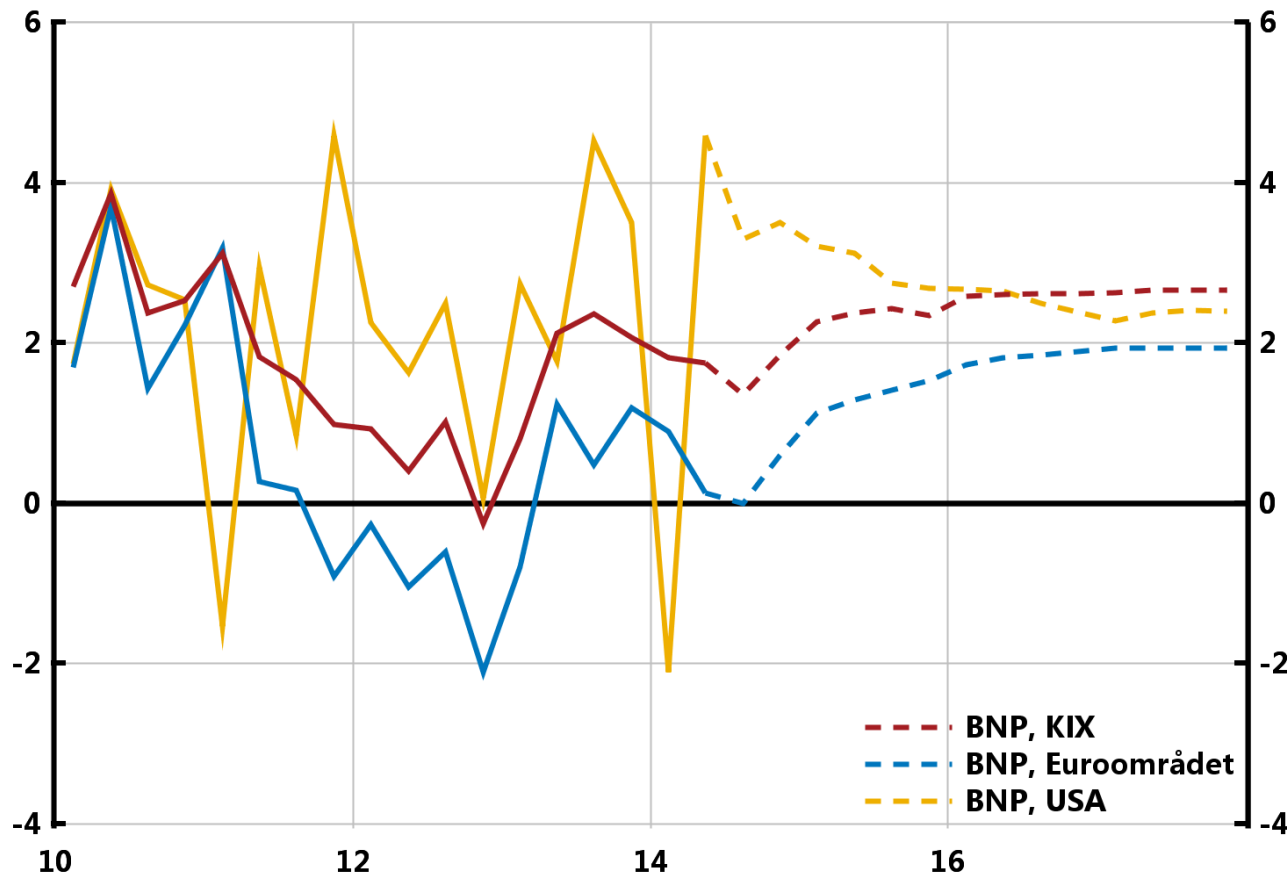
procentuell förändring

Euroområdet avser HIKP och USA avser KPI. KIX är en sammanvägning av länder som är viktiga för Sveriges transaktioner med omvärlden.

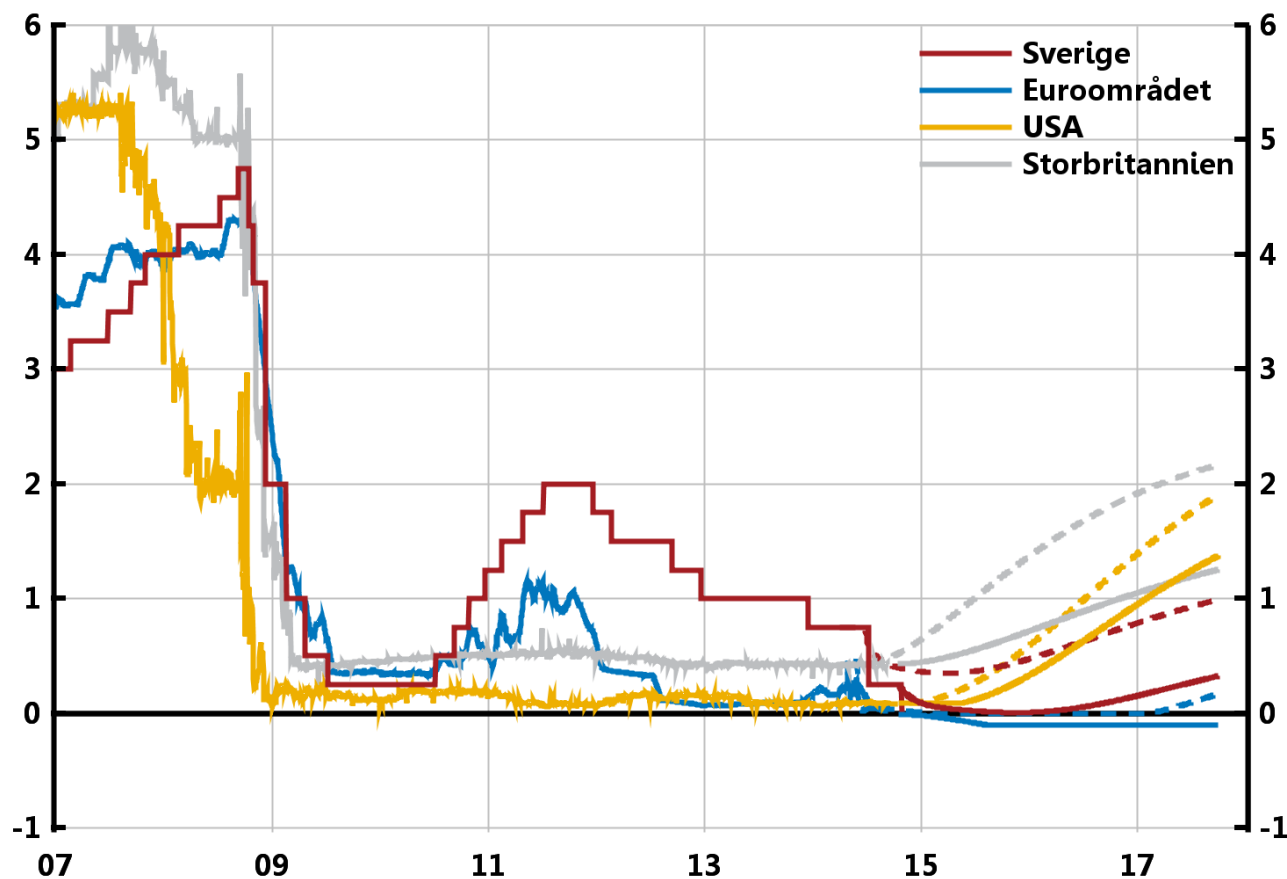
Källor: Bureau of labour statistics, Eurostat, nationella källor och SCB

Omvärlden återhämtar sig – men långsamt och i otakt

Även penningpolitiken är i otakt ...

Styrräntor, procent

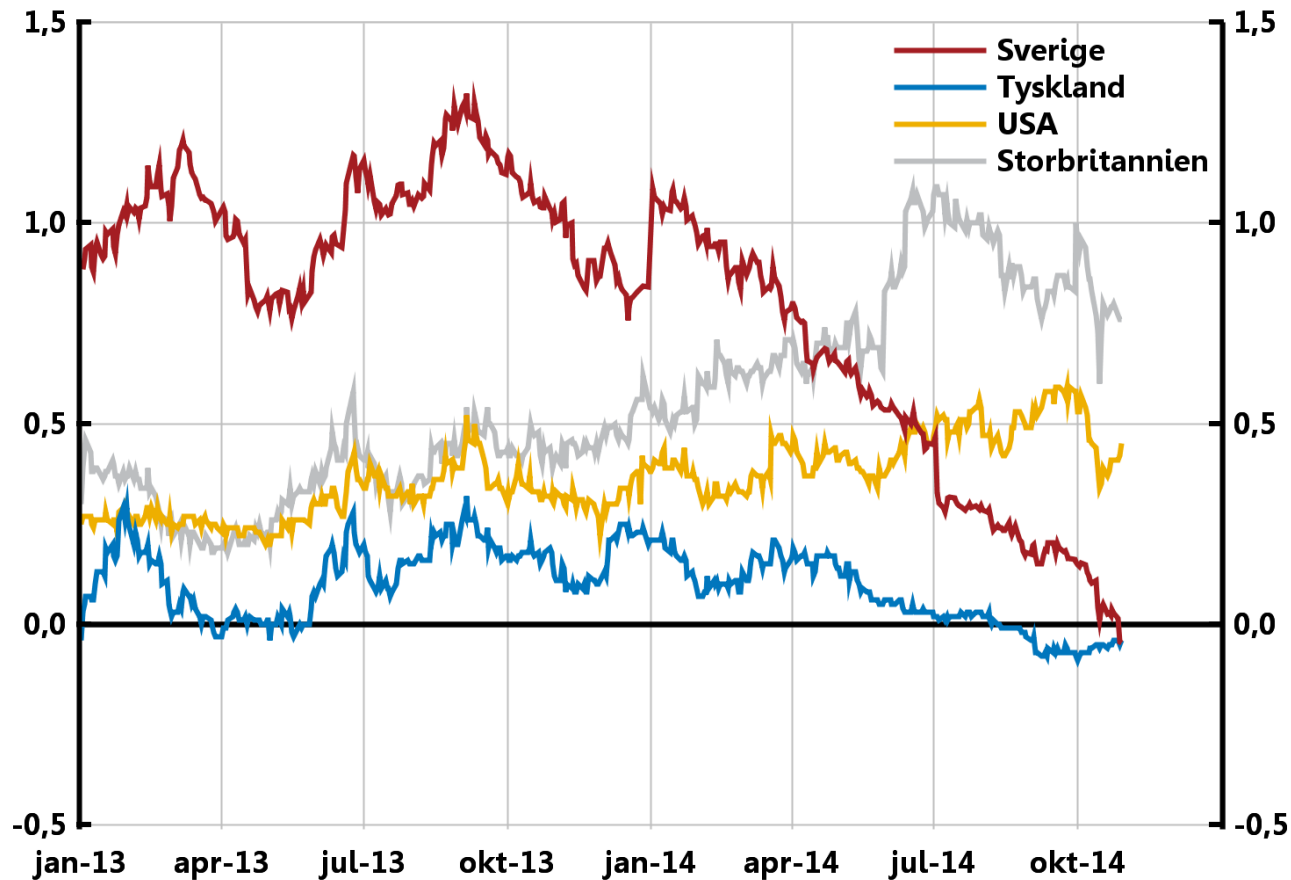

Anm. Heldragna linjer anger terminsräntor före Riksbankens räntebesked i oktober och streckade linjer före Riksbankens räntebesked i september.

Källor: Riksbanken och Reuters

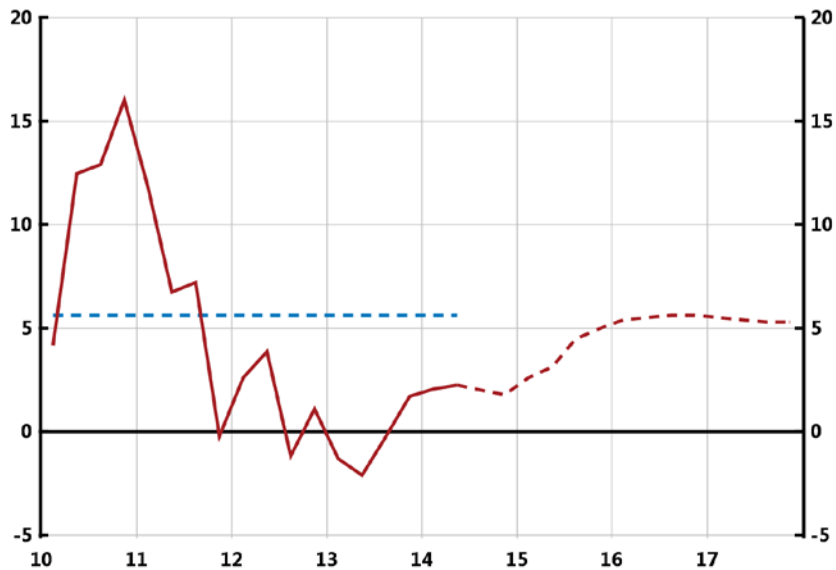
... ger allt tydligare ränteskillnader

2-åriga statsobligationsräntor, procent

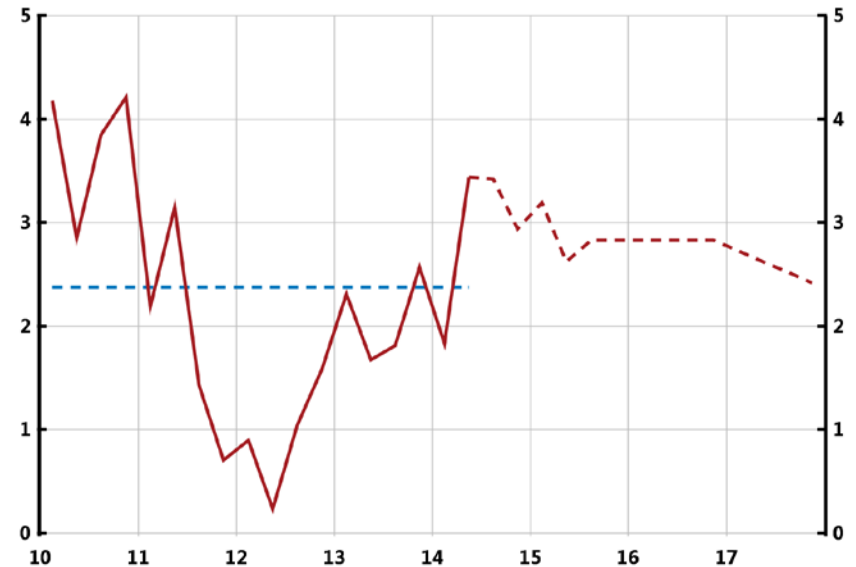

Svag export men starka hushåll i Sverige

Export

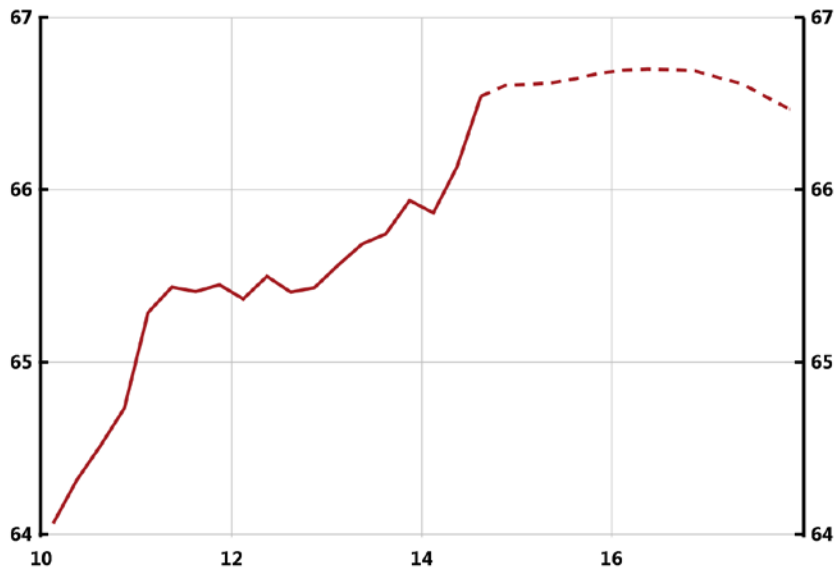

Konsumtion

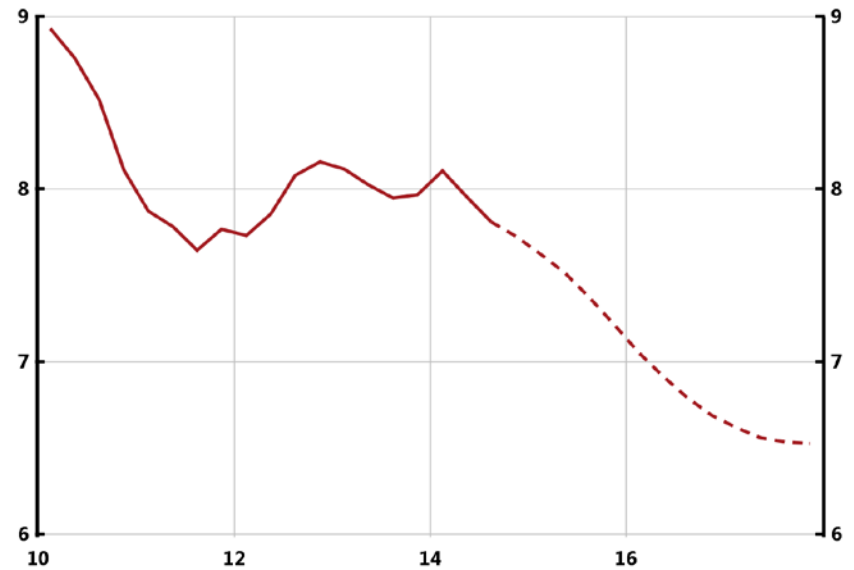

Arbetsmarknaden fortsätter att förbättras

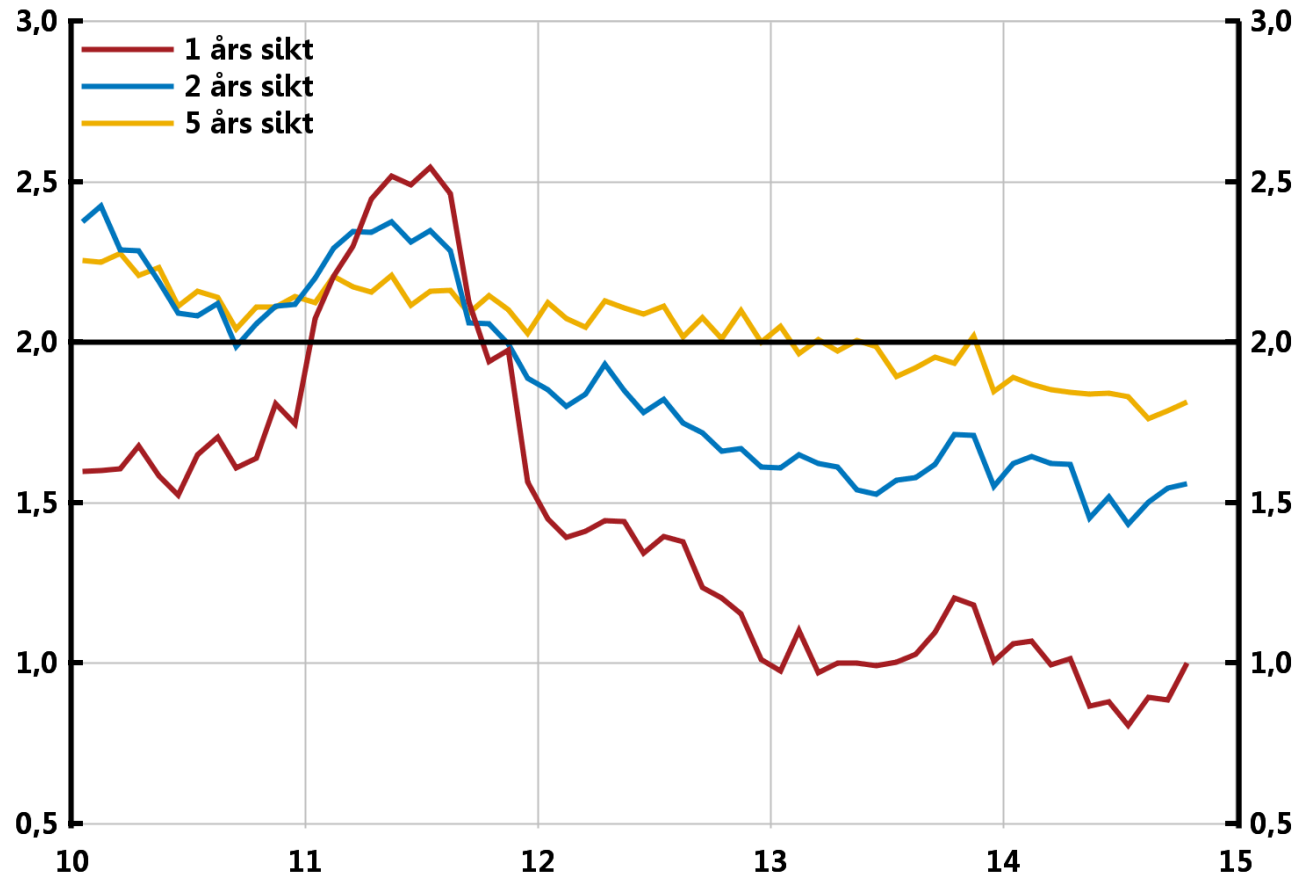
Sysselsättningsgrad

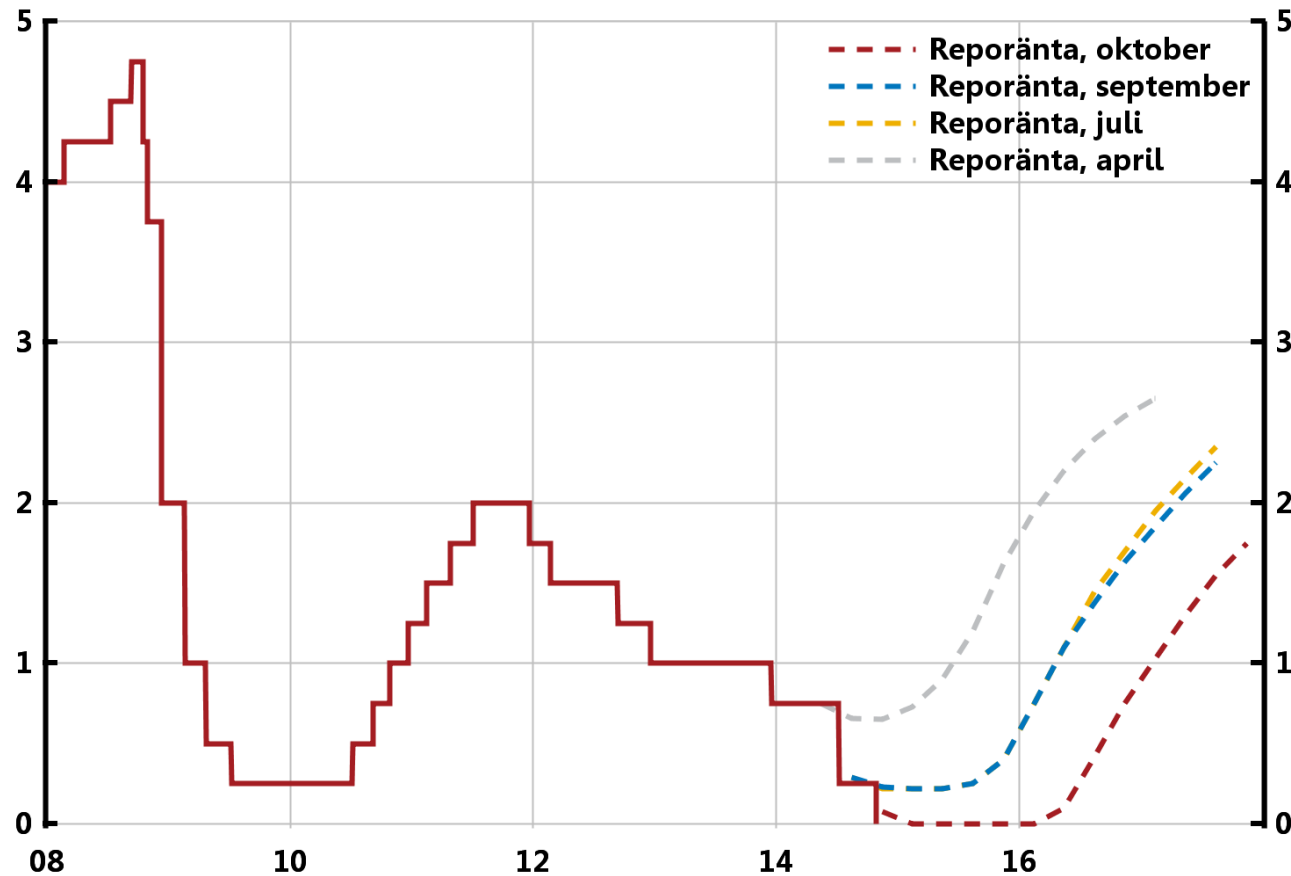
Arbetslöshet

Viktigt med väl förankrade inflationsförväntningar

Låg ränta länge för att inflationen ska stiga mot målet

Penningpolitik när räntan är noll

- Den låga räntan och räntebanan bedöms vara tillräcklig för att inflationen ska stiga mot målet
- Räntan kan hållas låg ännu längre
- Möjlighet att vidta ytterligare åtgärder

Riskerna med hushållens skuldsättning måste hanteras

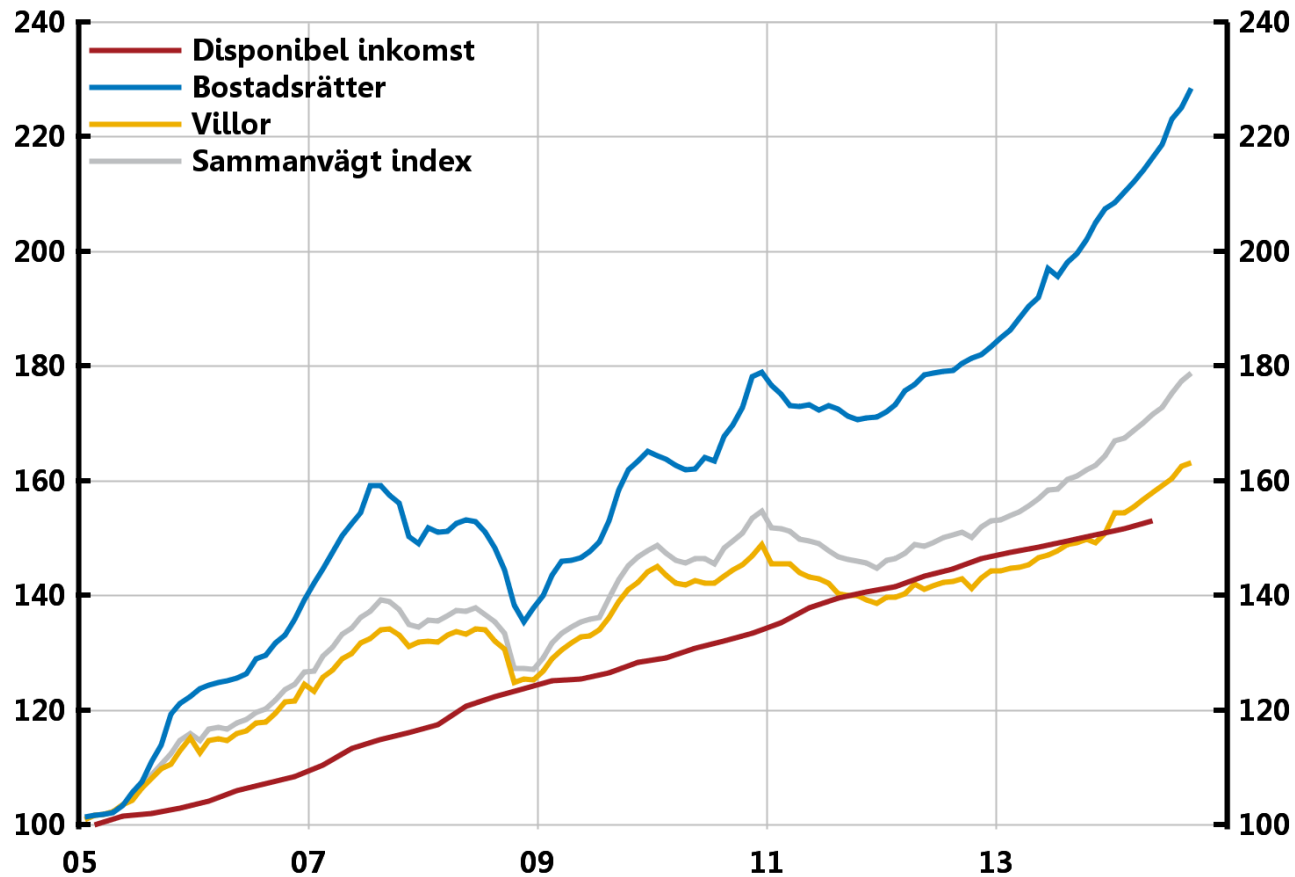

- Lång period av låg ränta bidrar till högre inflation
- Men kan samtidigt öka riskerna i ekonomin
- Åtgärder inom andra politikområden nödvändiga

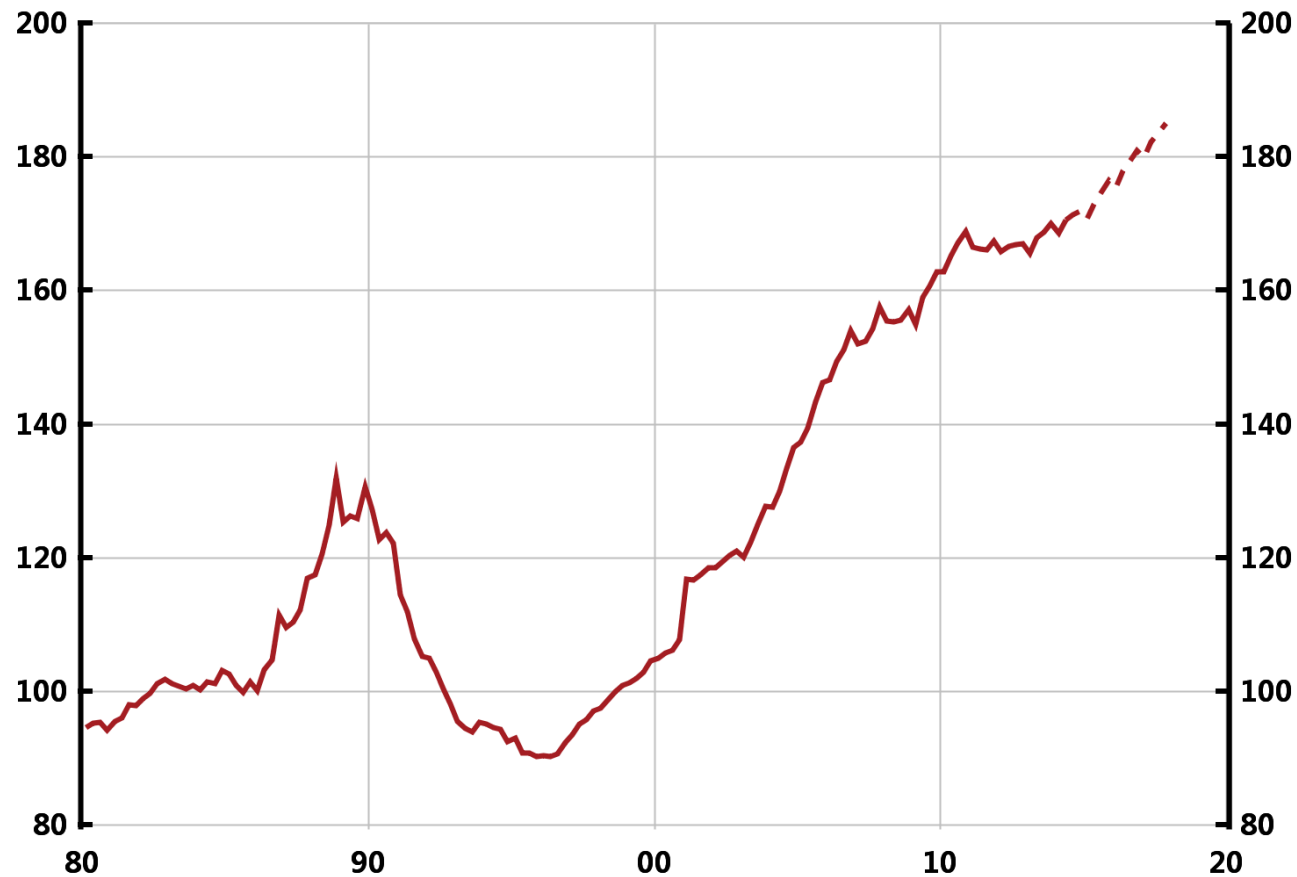
Stigande priser på framför allt bostadsrätter

Index

Hushållens skuldkvot är hög

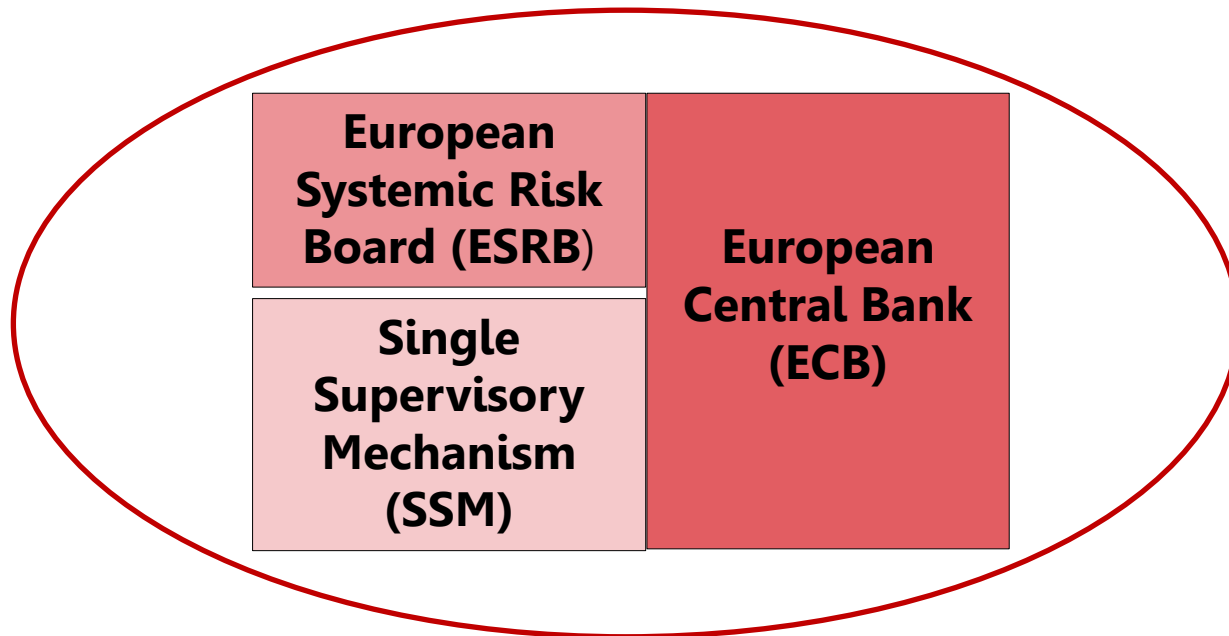
Hushållens skulder i procent av disponibel inkomst

Finansiell stabilitet och
makrotillsyn

Makrotillsyn: Ett nytt policyområde växer fram

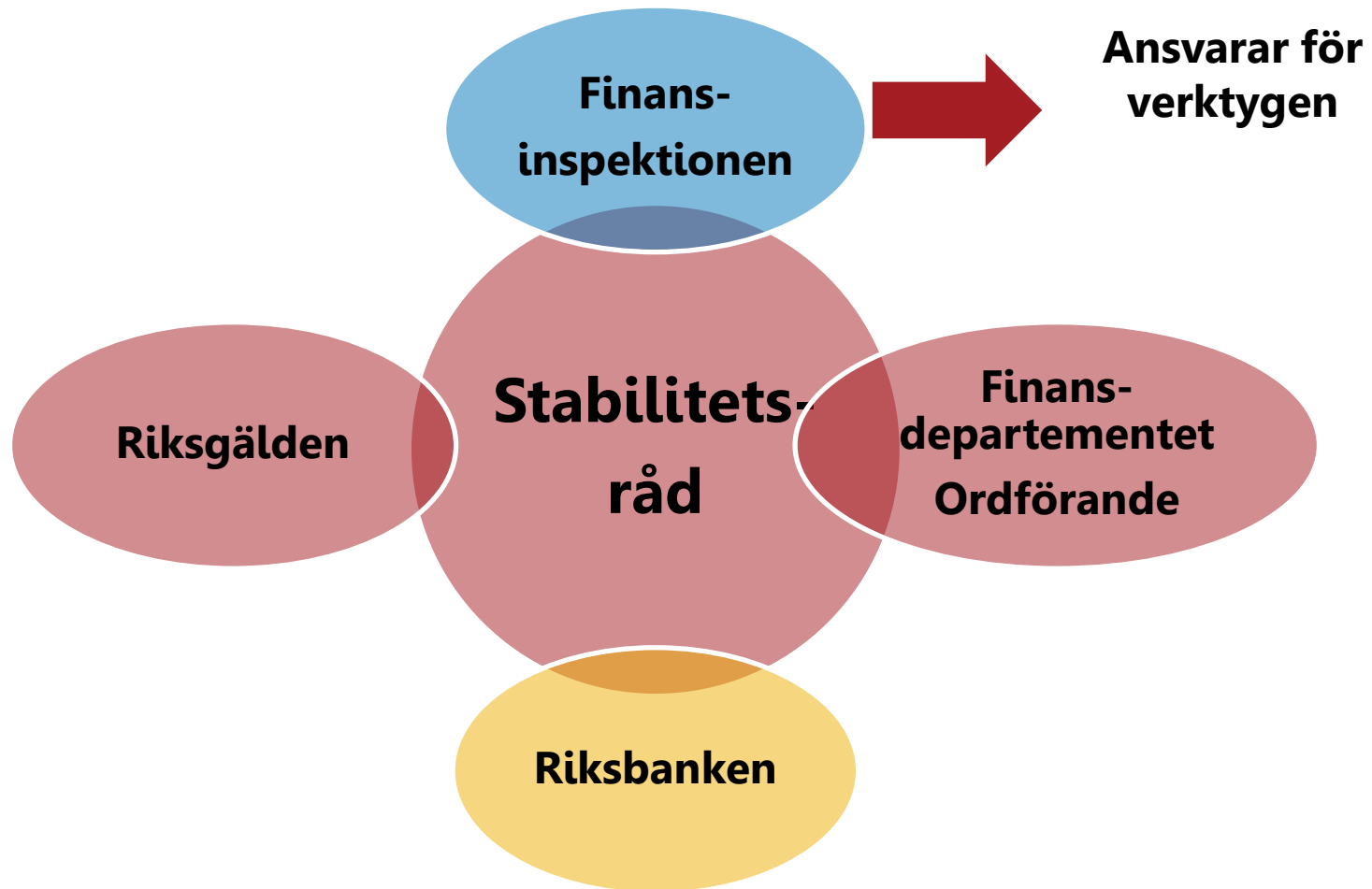

**European Banking
Authority (EBA)**

**European Insurance and
Occupational Pensions
Authority (EIOPA)**

**European Securities
and Markets
Authority (ESMA)**

Finansinspektionen ansvar för makrotillsynsverktygen i Sverige

Makrotillsynsverktyg

- Makrotillsynsverktyg syftar till att begränsa systemriskerna...
 - Stärka motståndskraften hos banker
 - Motverka att risker byggs upp, t ex alltför snabb kreditexpansion
 - ... men kan också ha effekter på makroekonomin, till stor del genom samma kanaler som reporäntan
-

Exempel på makrotillsynsverktyg

- Strukturella kapitalkrav
 - Kontracykliska kapitalkrav
 - Sektorsvisa kapitalkrav/riskvikter
 - Verktyg för att styra likviditet
 - Bolånetak: LTV (Loan to value), LTI (loan to income)
 - Amorteringar
-

Hur hantera riskerna i Sverige?

- Penningpolitiken måste nu fokusera på att få upp den låga inflationen
 - Riskerna med hushållens höga skulder måste hanteras av andra politikområden
 - Bättre amorteringskultur
 - Längre räntebindningstider?
 - Minskade ränteavdrag?
 - Bolånetak kompletterat med LTI?
 - ...
-

Tack!